

Bilag I.

Polakkerne i Danmark i 1907.

Paa Grundlag af de fra Retsbetjentene indkomne Oplysninger om Antallet af polske og galiziske Arbejdere paa de forskellige Ejendomme i de paagældende Retskredse har man udarbejdet medfølgende Tabel I., der giver en almindelig Oversigt over Antallet af polske Arbejdere (under denne Betegnelse er her og i det følgende ogsaa medtaget de galiziske Arbejdere), saaledes som disse fordele sig efter Amter og Landsdele. Der er skelnet mellem Mænd og Kvinder samt foretaget en Deling med Hensyn til, om de paagældendes Erhverv er „Landbrug“ eller „andre Erhverv“. Yderligere Oplysninger, f. Eks. om de paagældendes Alder, Fødested m. m., kan ikke uledes af det foreliggende Materiale.

Det samlede Antal polske Arbejdere viste sig altsaa ved Optællingen at være 6,647. Med Hensyn til *Fordelingen mellem de enkelte Landsdele* vil det ses, at af det samlede Antal fandtes ikke mindre end de 5,000 paa Øerne, d. v. s. 75,2 pCt., altsaa godt de tre Fjerdedele, mod kun 1,648 eller 24,8 pCt. i Jylland. Indenfor Øernes Omraade er det særlig Lolland-Falster, som paakalder Opmærksomheden ved de meget store Tal, idet der paa disse to Øer alene fandtes over 2,000 polske og galiziske Arbejdere eller ca. 41 pCt. af Øernes samlede Antal. I Jylland er det navnlig i den sydøstlige Del, at den fremmede Arbejdskraft benyttes i forholdsvis stor Udstrækning; af de i alt 1,648 Arbejdere fandtes de 974 eller op mod 60 pCt. her; dernæst kommer det nordlige og endelig det sydvestlige Jylland med i alt kun 250 Arbejdere.

Fordeles Arbejderne mellem de to *Hovedgrupper af Erhverv*, viser det sig, at af de 6,647 Arbejdere var knap 400 (396) eller ca. 6 pCt. beskæftigede uden for Landbruget, for den langt overvejende Dels Vedkommende som Teglværksarbejdere, medens Landbruget beskæftigede de øvrige 6,251 Personer eller ca. de 94 pCt. Dette Forhold genfindes i alle Egne af Landet, dog saaledes, at paa Øerne anvendes en relativt noget større Del af de indførte Arbejdere i „andre Erhverv“, nemlig 6,4 pCt. mod 4,4 pCt. i Jylland, og indenfor Øerne viser igen Sjælland et forholdsvis højt Procenttal, idet her ca. en Tiendedel af Arbejderne var beskæftiget uden for Landbruget.

Hvad *Fordelingen mellem de to Køn* angaar, viser Oversigten at af samtlige 6,647 Personer var 2,164 eller meget nær en Trediedel Mænd og 4,483 eller de to Trediedele Kvinder. Denne Fordeling frembyder dog ret store Forskelligheder mellem de forskellige Landsdele, idet der i Jylland anvendes forholdsvis flere Mænd end paa Øerne. — Indenfor de to Hovedgrupper af Erhverv viser Fordelingen efter Køn en karakteristisk Modsætning; thi medens der i Landbruget i langt højere Grad anvendes kvindelig fremmed Arbejdskraft (ikke mindst ved Roearbejdet), er Forholdet ved „andre Erhverv“ lige det modsatte, idet kun lidt over en Fjerdedel (ca. 26 pCt.) her var Kvinder og de tre Fjerdedele Mænd, hvilket staar i naturlig Forbindelse med det ovenfor anførte Forhold, at „andre Erhverv“ næsten udelukkende betyder Teglbrænderi.

Til Belysning af Spørgsmaalet om den indførte fremmede Arbejdskrafts *relative Betydning* indenfor Landbruget skal yderligere Antallet af polske Arbejdere stilles i Forhold til Antallet af egentlige Landarbejdere indenfor Landbruget, saaledes som disses Antal opgjordes ved Folketællingen 1901 („c. Personer“, jfr. Statistisk Tabelværk, Femte Række, Litra A., Nr. 4, Side 296 ff.)